

ארגון ברית אבות
מסייעת לכל יהודי
בכל גיל
ובכל מקום בעולם
לקיים את מצוות המילה
בצורה מקצועית ובשמחה
באמצעות צוות מוהלים
מוסמך ומנוסה.

ב"ה

עלון ברית אבות פרפראות וסיפורים לברית מילה לפי סדר הפרשיות פרשת מקץ

חנוכה

תשפ"ו

מפעולות הארגון

עריכת ברית מילה לתינוקות.
ומבוגרים בחדרי ניתוח
בישראל ובמדינת חבר העמים

בדיקת צהבת לתינוקות בבית
במכשיר זהה לבית החולים

ניתן להשיג את הספרים
"סדר ליל הברית"
"פניני הברית"
"תפילות ומנהגים לברית"

ייעוץ בענייני ברית מילה

משרד "ברית אבות"
רחוב דברי חיים 6 ביתר עילית
טלפון: 025022814

מהספר פניני הברית

ואל שדי יתן לכם רחמים. (מגיד) נראה לפרש טעמא דקרא דנקט שם זה ולא שם אחר משמותיו של הקדוש ברוך הוא, על פי מה שראיתי בהגהות הש"ס מאת הר"ר אליהו גוטמאכער מגרידץ זצ"ל (למסכת שבת קל). בשם עוללות אפרים (סימן תטו) שכל חולה המתפלל בתפילה עבור הנימול יכוין (תהלים ו) חנני יי כי אמלל אני. שאני נימול, והנה איתא במדרש (תנחומא פרשת צו) ולא עוד אלא שכל ישראל נימולים באין בגן עדן כי הקדוש ברוך הוא שם שמו בישראל כדי שיכנסו בגן עדן ומה השם והחותם ששם בהם הוא שדי השי' שם באף והדי' ביד והיו"ד במילה, ובספר סידורו של שבת (שורש ב ענף א עלה ז) והשם שדי הוא הפועל בקרב הארץ להיות כל הסטרא אחרא ואחיות החיצונים נבדלין ונפרשין ומסתלקין ובורחין מפתח בתינו וזר לא יקרב באהלינו כמו שכתוב ועל זה נכתב בחוץ על המזוזה כדי לשמור מלבוא הרע בפתחי ישראל, עכ"ל וזה שאמר יעקב לבניו ואל שדי יתן לכם רחמים. שהרי נימולים אתם ושמו חתום בגופכם לפיכך שומר דלתות ישראל הוא ישמרכם שלא יארע לכם שום נזק וצער: (בית ישראל השלם)

זאת עשו וחיו את האלהים אני ירא. (מב יח) יובן בסיעתא דשמיא לפרש על דרך מה שכתב הרב נאות יעקב ז"ל בפסוק (תהלים מא) בזאת ידעתי כי חפצת בי כי לא יריע אויבי עלי. והוא כי המילה נקראת זאת וכדאיתא במדרש שזאת הוא כינוי למילה, וידוע שמן המילה מוכח שמעשה ידי אדם עדיף ממעשה שמים וכמו שהשיב רבי עקיבא לטורנסרפוס בענין המילה גם ידוע מ"ש בזוה"ק (דף צג) שעל ידי המילה אתכנעו שנאיהון דישאל, ובזה פירש הרב ז"ל שם הפסוק בזאת היא המילה ידעתי כי חפצת בי. דייקא דמוכח דמעשה אדם עדיף ועוד שנית ידעתי כי לא יריע אויבי עלי. שעל ידי המילה פוגעים שונאיהן של ישראל, וזהו את האלהים לבדו אני ירא אבל אין לי שום מורא מבשר ודם כי על ידי המילה נכנעים השונאים: (מלאך הברית)

הניצוץ היהודי שנדלק

בשנה האחרונה זכינו לעזור ליהודי מבוגר בגיל 65 להכנס בבריתו של אברהם אבינו מתוך שמחה.

יהודי זה נולד בסיביר וגדל בין הגוים ותמיד חבריו בכתה הציקו לו מאד כיון שהיה יהודי ולא עזר לו כלום התחמקויותיו שלא יודע מהו יהדות, כשגדל למד בבית ספר לכמורה ועלה בדרגות עד שנהיה הכומר המחוזי באיזור מגוריו בבלארוסיה.

כל שנותיו היה עוזר ליהודים באיזור שלו וכשהיו הכמרים תמהים על שעוזר ליהודים לא היה מתיחס אליהם, וברוסיה מי שנמצא בדרגא גבוהה אסור להתלונן עליו ולכן עשה מה שעשה בלי שיסתבך.

לפני מספר שנים בנו הגוי התגיר ועבר לגור בארץ והתחתן כדת משה וישראל.

אחרי שהבן התגיר, שכנע את אביו לחזור לכור מחצבתו, ולחיות כיהודי והביא לאביו את ההוכחות שהוא יהודי ולמה לחיות כגוי כשהוא העם הנבחר.

לפני תקופה קצרה הניצוץ היהודי נדלק בו והוא החליט לחיות כיהודי בלב שלם – ונקרא שמו בישראל "רפאל חיים" שיזכה לרפואה וחיים טובים מהיום ועד סוף ימיו, ועזב את כל מה שיש לו – ורוצה למכור את נכסיו בחו"ל ולעבור לגור בארץ, הניצוץ היהודי בוער בו שהלואי ויוכל להשלים את שנותיו להבא כיהודי ויכופר לו על כל השנים שעברו עליו כגוי.

המוהל הרב אהרן יוסף קרמר

ונגד לו על פי הדברים האלה. (מג ז) ס"ת מילה, עיין רש"י כי על ידי שמירת הברית דמטמון גליין ליה: (טהרת יום טוב)

חז"ל הגידו במדרשיהם אשר עיקר מגמת מלכות יון בהתחלה היה לבטל מישראל ג' מצות חדש מילה שבת, וכבר כתבנו לעיל טעם לזה מה היה כוונתם, וכעת אומר לך מה שכתב הרב הגדול מוריני הרב חיד"א זללה"ה דטעמם היה דעל ידי ג' מצות אלו ניכר שישראל נקראים בנים, מצות שבת מוכיח שישראל נקראים בנים, דהנה גוי ששבת חייב מיתה והטעם משום דמשתמש בשרביטו של מלך השם יתברך שבת מכל מלאכתו ביום הזה על כן ויברך אותו ויקדשהו נקרא קדש ליי, והמשתמש בשרביטו של מלך חייב מיתה וישראל שומרים את השבת משום דנקראים בנים והש"י למו אב, מילה אות ברית קדש אמרו בתיקוני זהר דאי נטרין ברית אקרון בנים, קביעות החדש מורה שנקראים בנים דהרי הש"י בעצמו כביכול שומר הקביעות שקובעין הבנים אתם אפילו שוגגין אתם אפי' מזידין, (והוא ע"ד האמור בזהר, דוד ברי אפי' במאנין דילי לא אשתמש רק במאנין דילך) וכתב עוד הרב הנ"ל דבזה מתורצת הקושיא שהקשו רבותינו הקודמים על מה ככה עשו בית דינו של חשמונאי לקבוע המועד ח' ימים הלא לנו היה הנס רק ז' ימים, אבל הוא כי רצו שיהיו נרמזין בימי הישועות הללו כל הג' מצות שרצו היונים לבטל, והוא דהנה יש בימים הללו ראש חודש ושבת, וקבעו שמונת ימים לרמז על מצות מילה שניתנה לשמונת ימים ובזה תירץ גם כן מה שהקשו למה לא תקנו ספיקא דיומא לגליות לימי חנוכה משום דאז היתה נפסדת הכוונה שכוונו לרמז דוקא ח' ימים ע"כ תוכן דבריו, הנה לדרך זה יאיר לנו נתיב להבין אומרו בכאן ואח"כ באו בניך, רצה לומר בניך הם בני בחוניך נשארו על עמדם בתואר בנים ואגב יתורץ בזה אומרו וקבעו שמנת ימי חנוכה דקשה מניינא למה לי גם אומרו ימי חנוכה אלו תיבת אלו אין לו ביאור, ואי"ה נדבר מזה בענינים שונים ולפי דברינו הנ"ל יתכן שפיר כמין חומר היונים רצו לבטל מישראל אלו הג' מצות בכדי שלא יהיה להם תואר בנים הנה בעת הישועה אמר ואח"כ באו בניך נשארו על עמדם בתואר בנים ואמר לבעבור זה קבעו שמנת ימי חנוכה אלו שמנת דייקא בכדי לרמז מצות מילה ואלו דייקא שיש באלה הימים שבת וראש חודש: (בני יששכר)

אשר יאמר לכם תעשו. (מא נה) רבי אבא בר כהנא אמר, כפאן למול, ר' שמואל בר נחמן אמר, חיייתנו אין כתיב כאן, אלא (מז כה) החיייתנו. נתת לנו חיים בעולם הזה, וחיים בעולם הבא: (מדרש רבה צ)

לכל מצרים לכו אל. סופי תיבות למול, הלכו אל פרעה ואמרו אינו רוצה לפרנס אותנו אם לא נמול עצמינו, לכם גימטריא המילה אמר להם גזר על התבואה שלכם שתרכב ותבואה שלו קיימת גם עתה קיימו גזרתו: (רבינו אפרים על התורה)

אשר יאמר לכם תעשו. ובברכת אברהם פירש, דאנשי מצרים צעקו לפרעה על מה שאמר להם יוסף שימולו ואחר כך ימכור לנו התבואה דמה תועלת והנאה יש ליוסף אם נהיה כולנו נימולים ובודאי מחשבתו לרעה שהוא רוצה לעשות לנו כמו שעשו בני יעקב לאנשי שכם שנתנו להם עצה לימול ואחר כך ביום שלישי בהיותם כואבים הרגו את כולם וכמו כן כוונתו של יוסף לימול ואחר כך בהיותו כואבים יהרגו אמר להם פרעה אני אכריח אתכם כי לא כן מחשבותיו כי הרי כבר אמר להם שבאים שני רעב ותצברו לכם תבואה ולמה לא צברתם אמרו לו אספנו הרבה והרקיבה אמר להם פרעה ולמה שלו לא הרקיבה בעל כרחך שתאמרו כי גזר התבואה שלכם שתרכיב וכיון שכן שיש לו ליוסף יכולת לגזור אומר להרכיב התבואה ועל כן הרקיבה אם כן למה לכם לעשות ולומר שתהיו נימולים כדי שבהיותכם כואבים יהרוג אתכם בלאו הכי מי שאמר לתבואה והרקיבה יאמר עלינו שנמות ובדיבור לבד שהוא יגזור תמותו, ועל כרחך תדעו שזה אינו אלא כמו שאמר לכם אלקי אין זן את הערלים ועל כן תעשו כל אשר יאמר לכם: (פנינים יקרים)

ואמנם להבין איך למדו זה מהכתוב שדוקא מילה צוה להם ולא מצוה אחרת או דבר אחר הנצרך למלכותו, ונראה שלמדו זה בגזירה שוה מתיבת לכם הנאמר כאן שהוא מיותר והיה די לומר אשר יאמר תעשו ונכתב ללמוד ממנו גזירה שוה למה שנאמר (בראשית יז) המול לכם כל זכר. מה לכם הנאמר שם מילה אף כאן, גם כי מילה עם האותיות והכולל (וכן המילה) עולה מספר לכם, ועל כן הוא מיותר ומורה על המילה, ואך לדעת כוונת יוסף בזה במה שכפאן למול נראה שהוא על פי מה שאמרו חכמינו זכרונם לברכה (בראשית רבה לא) (גבי נח בימי המבול) ברית היה צריך על הפירות שלא ירקיבו, והכל סובב הולך למה שכתבנו למעלה כי בהיות הטובה אינה שלימה לא יתקיים מטובה הזו לימי הרעה כי להיות שאינו שורה ברכת ה' בהטובה ההיא אינו דבר המתקיים והפירות מרקיבין, והן פירות נח היה מה שקיבץ משנות דור המבול שבהם ודאי לא היה טובתם שלימה כי היתה למען יטלו שכר מיעוט מצותם בעולם הזה להענישם בעולם הבא ובודאי זה רעה הוא ולא טובה ואך כיון שנח צדיק יסוד עולם היה בדורו שומר הברית, ובריתי היתה אתו החיים והשלום. (מלאכי ב) כלומר בחינת הברית יש אתו החיים והשלום כי הוא מקור הברכות הטובות וההשפעות שחושק ומתאוה ומצפה תמיד להשפיע ולהיטיב לבריות בטובת אמת בחיים חן וחסד ורחמים וחיים ושלוש, ובו שלום בפמליא של מעלה ושל מטה שבו נמתק כל הגבורות ומתכללין בחסדים בבחינת התכללות שמאלא בימינא, על כן הברית הזה הקים הקדוש ברוך הוא עם נח שתשרה ברכת ה' ברכת האמת בפירותיו ותבואת הארץ שיהיה דבר המתקיים ולא ירקיבו, וכן כאן כל מה שהטמינו המצרים נרקב הכל לפי שלא היה טובתן שלימה כנאמר למעלה, ועל כן כפאן למול שאז על ידי ברית המילה יתקיימו הפירות והתבואה כי ישרה בהם ברכת ה' ויהיה בזה להחיותם בשנות רעבון כדבר האמור: (באר מים חיים)

אמרינן בהודאה, מסרת גבורים ביד חלשים ורבים ביד מעטים, ושמא תאמר מהיכן לקחו החשמונאים כח ועוז לצאת למלחמה במסירות נפש מעטים וחלשים כנגד רבים וגבורים, על זה ממשיך ואומר וטמאים ביד טהורים ורשעים ביד צדיקים וזדים ביד עוסקי תורתך, והכוונה בשלש לשונות אלו על מצות מילה שהיא שורש ענין מסירות נפש שיש בישראל, והיינו דקאמר וטמאים ביד טהורים, וידוע ששורש הטהרה נובע ממצות מילה וכן אמרו חז"ל (שמו"ר פכ"ג) המילה מעידה עלינו שאנו טהורים, ורשעים ביד צדיקים איתא בזוה"ק (ויחי דף רטז) מאי טעמא אקרון צדיקים בגין דאתגזרו בברית מילה, וזדים ביד עוסקי תורתך כי בכח מצות מילה זוכים להשגת התורה כאמרם ז"ל (שמו"ר פ"ל) אפילו חכם שבמלכותך וזקן בן מאה שנה אינו יכול ללמוד תורתו אם אינו מל והיינו שבכח מצות מילה נתאזרו במסירות נפש להלחם עם היוונים והיא שעמדה להם שזכו לתשועה גדולה ופורקן כהיום הזה: (ברך משה)

יוסף היה שליט על הארץ. וכולם נתונים תחת שלטונו ורשותו והרי הם כאילו מקנת כספו והחשיבם כעבדיו והרי האדון חייב למול את עבדיו: (ליקוטי שיחות)

וראיתי באחרונים עוד טעם והוא נפלא, שהערלים מבזים את הנימולים וכהא דעמלק שזרק מילות כלפי מעלה, והיה חושש שיבזו מצרים את ישראל הנימולים, ועוד יותר חשש שמא יגזרו עליהם לבטל את המילה שהיתה אז המצוה היחידה שהיו מצווים ועושים בתור בני ישראל, ועל כן הכריח אותם למול את עצמם שלא תהיה עוד המילה בזויה אצלם: (מכתב מאלהו)

יוסף כיון בזה שימולו כדי שלא יוכלו להעליל עליו שאינו ראוי למלוך עליהם לפי שהיה מהול ודתו משונה מדתם לכך כפה אותם למול, עוד בכוונת יוסף שיתפרסם ענין בעולם שהמלך שמושל בארץ מצרים היה מהול ועל כן אפשר שיגיע הדבר לאזני יעקב וידע שהוא חי ומושל במצרים ולא יצטער עוד עליו לפי שהוא לא היה רשאי לשלוח ולהגיד לאביו כיון שידוע החרם שהחרימו ולכן ביקש המצאה הזאת: (זכר דוד)

בגמ' (בבא בתרא י.) ששאל אותו המין אם הקדוש ברוך הוא אוהב את העניים למה אינו מפרנסן והשיבו לו מעשה ידי אדם עדיף שהקדוש ברוך הוא רוצה שהאדם יפרנסו, וכמדרש ששאל טורנוסרופוס את רבי עקיבא איזו מעשים נאים של הקדוש ברוך הוא או של בשר ודם אמר לו של בשר ודם והוכיח לו רבי עקיבא משבליים וגלוסקאות שמעשה בשר ודם עדיף, והנה הראיה שמעשה ידי אדם עדיף הוא מן המילה וכאמור דלא ברא הקדוש ברוך הוא את האדם מהול כי אם רצה שהאדם יסיר הערלה וכן הדבר הוא ממש גבי עניים, ובזה יובן בסיעתא דשמיא הטעם שלא רצה יוסף הצדיק עליו השלום לפרנס את מצרים כי אם עד שמלו וכמ"ש רז"ל על פסוק כל אשר יאמר לכם יוסף תעשו והיינו שמי שאינו מהול אסור לפרנסו, יען כי מי שאינו נמול מוכרח דסבירא ליה אם הקדוש ברוך הוא אינו חפץ בערלה למה בראו בערלה, ולית ליה האי סברא דמעשה אדם עדיף וא"כ איך נפרנס אותו דהשתא תחול עליו טענת המין אם הקדוש ברוך הוא חפץ בזה העני למה אינו מפרנסו ואיך נעשה נגד רצונו יתברך דהשתא לגבי ידיה ליכא להשיב ולומר דהקדוש ברוך הוא חפץ במעשה אדם וכמ"ש למעשה ידיך תכסוף דזה שאינו נימול אינו מודה בסברא זו ולכן לא רצה לפרנסם עד שנימולו ודו"ק: (מלאך הברית)

ביאור הענין מדוע רצה יוסף הצדיק שימולו את עצמם המצריים, פירשתי על פי מה דאיתא בילקוט ראובני (פרשת וישלח) בשם ספר גלי רזיא וזה לשונו, כשקמו בני יעקב והרגו בשכם וכתבו בברית אשר כרתו עם לבן שהיה אחד משרי הקליפות החיצוניים, עלה סמא"ל לפני בית דין עליון, וביקש דין על בני יעקב שהרגו אנשי שכם על לא חמס בכפיהם, השיבו הבית דין מי שמך לאיש להיות תובע על אנשים הנימולים אלו שנהרגו כולם הם נימולים ואין לך טענה לתבוע אלא על הערלים שהם מסיטרא דילך ואלו בעטו בך, ויצא מלפני בית דין אבל וחפוי ראש עד כאן לשונם, ואולי על דרך זו היה כוונת יוסף הצדיק דהנה רצה לשלוט על המצריים ולהכניע גודל טומאתם, ועל כן הוצרך להוציאם מרשות הס"מ שלא יהיה לו שליטה עליהם ולא יוכל לתבוע דין בשבילם, ולטעם זה גזר עליהם שימולו: (דברי יואל)

אם כן איפוא כו'. (מג יא) דצריך להבין לשון זמרת וגם מה שכתוב מעט וכו'. מה זה לפני איש, ועיין לעיל, ונראה לי על פי מה שאומרים, מסרת גבורים ביד חלשים, דאיתא בגמרא (מעילה יז.) פעם אחת גזרו על מצות מילה ובא שר אחד ונצח אותם דמי שיש לו שונא יבריא או יחלש כו', ובעת שהיה נס חנוכה גזרו גם כן על מצות ברית מילה, ועל כן אומרים גבורים ביד חלשים, דבאמת מצוה זו מסוגלת לגאולה כמו שכתבתי לעיל על מה שהיה כשנכנס דוד למרחץ כו', וגם הוא מסוגל לפרנסה כמו שכתוב בעוללות אפרים על פסוק אם בחוקותי תלכו כו'. דשניהם נקרא חק דהיינו ברית מילה, חק בשארו שם, ופרנסה ואכלו את חקם. ושניהם נקרא חרפה, דחרפה לאיש אשר לו ערלה. וכתוב חרפת רעב בגוי. ועל כן צוה להם שימולו את עצמם להגן על הרעב, וזה שכתוב, אם כן איפוא. שצריכין לירד לגלות, קחו מזמרת הארץ כו'. לשון חיתוך וזמיר עריצים שתקיימו מצות מילה, ונקרא זמרת הארץ שמסלקין החלק הגשמיים כנ"ל, ובזה אל שדי יתן לכם רחמים. דשם זה מורה על ברית מילה כמו שכתוב אני אל שדי התהלך לפני כו'. והיינו משום דהוראתו על שאמר לעולמו די שלא יתרחב יותר כדי למעט הגשמיים, וכמו שכתבתי במקום אחר על פסוק, מי מדד בשעלו מים כו': (מראה יחזקאל)

הטעם שגזרו היוונים על חודש מילה שבת ראשי תיבות חמש

כתב הרב הגדול מו' חיד"א זללה"ה, הטעם שרצו היוונים דוקא לבטל ג' מצות אלו, דהנה על ידי מצות מילה נעשה איש הישראלי מרכבה לשכינה, שבת מבואר בתקונים (שמות לא) לעשות את השבת לדורותם. לדירתם, כביכול השכינה קובעת דירה ביניהם, קידוש החדש (סנהדרין נח:) אלמלא לא זכו ישראל להקביל פני אביהם שבשמים אלא פעם בחדש דים, גם אמרו רז"ל (דברים רבה) דמלאכי השרת שואלין להקדוש ברוך הוא אימתי קביעות החדש והוא יתברך שמו אומר להם אני ואתם נלך ונשאל לבית דין שלמטה, הרי דבא הש"י לישראל על ידי קידוש החדש, והנך רואה אשר שלש מצות הללו המה בסגולה לקבוע השראת השכינה, והנה יוסף הוא היה הראשון לגלות וידע אשר יצטרכו כל ישראל לבא אחריו לשם ולהשתעבד במצרים ורצה לקבוע שם השראת השכינה שתהיה עמהם כל ימי גלותם הנה נזדרז הוא בדבריו לקבוע הג' מצות הנ"ל והוא שרמו בתורה חמ"ש את ארץ מצרים כנ"ל וכו' עכ"ד הרה"ג הגדולה נ"ע וממילא רווחא לן שמעתתא לבעבור זה מה נכבד הדבר קביעות ימי חנוכה בסדר מקץ דייקא דמבואר בה השתדלות יוסף להשראת השכינה על ידי ג' מצות חדש שבת מילה, ראשי תיבות וחמש: (בני יששכר מאמר חדש כסלו)

אלו הג' מצות הנהיג יוסף במצרים, כרש"י על הפסוק אשר יאמר לכם תעשו. שצוה להם למול, ובמדרש (ב"ר צב) ששמר יוסף שבת, וחודש מרומז בפסוק כי נחש ינחש. ופירש בביאור על התרגום יונתן בשם הפסיקתא שהיה יודע במזלות, וחדשי השנה הוא על פי הילוך הלבנה והמזלות: (שם ישראל)

חודש מילה שבת, כי בזכות שלש אלו נגאלו ישראל ממצרים כמו שלמדו רז"ל מפסוק ואראך מתבוססת בדמך בשני דמים דם פסח ודם מילה, הרי שקדמה מצות מילה לגאולתם, וכן מצות החדש כנראה מהקדמת ציווי החודש הוה לצאתם מארץ מצרים, וכן מצות השבת ששמרו במצרים לבקשת משה מפרעה כדאיתא במדרש שמשה בקש מפרעה במצרים שיתן להם לשבות ביום השבת, ודורשי רשומות דרשו ר"ת וחמש את ארץ מצרים והיה האכל לפקדון. חמש. ר"ת חודש מילה שבת, זכות שלש אלה שהיה בידם במצרים היה להם שומר לפדיון להגאל בזכותם בסוד אמרו וחמשים עלו בני ישראל ממצרים שבזכות שלש אלה שסימנם חמש עלו בני ישראל: (מאורי יצחק)

וחמש את ארץ מצרים. חמש הוא הר"ת של חודש מילה שבת, בשם אדמו"ר מרן זי"ע, שאלו השלשה הם החילוק שיש בין העכו"ם לישראל, וזה רצו היוונים לבטל מישראל שלא יהיה הפרש והבדל ביניהם, חודש הוא מה שישראל אין מונין אלא ללבנה והם מונים לחמה ומילה הוא גם כן רק לישראל וכמו כן שבת שגוי ששבת חייב מיתה, ועל זה מסרו החשמונאים כל נפשם ולכן גמר חתימה של ראש השנה ויום הכפורים הוא בחנוכה, שעיקר המשפט הוא רק בשביל שהקדוש ברוך הוא נקרא אלקי ישראל, וזהו מאמר הכתוב משפט לאלקי יעקב, שהמשפט הוא מדוע זכו ישראל כל כך שהקדוש ברוך הוא מייחס שמו עליהם ולכן הגמר הוא בחנוכה שאז על ידי המסירות נפש בשביל כבודו יתברך הראו לכל כי הם ראויים לזה ולכן אז נגמר החתימה לטובה: (בית אברהם שבת חנוכה תרצ"ג)

מגזירת היוונים, כתבו לכם על קרן השור שאין לכם חלק באלקי ישראל, ביארתי הלשון שאין לכם חלק וכו' כי על ידי הג' דברים אלו נודע חשיבות ישראל שהמה שותפים עמו במעשי בראשית וחלק עולמו ליראיו, כי חודש נודע מה שאמרו (בירושלמי נדרים פ"ו) אקרא לאלקים עליון וגו' (תהלים נו) נמלכו בית דין לעבר השנה בתוליה חוזרין, ושבת מורה על חידוש העולם ואמרו רז"ל כל האומר ויכולו בערב שבת כאילו נעשה שותף וכו' (ועיין באוה"ח פ' בראשית ב בפסוק ויברך אלקים). כי באמצעות שישראל שומרין השבת מקיימין העולם לעמוד על ששה ימים כי הבריא לא היה רק על ששת ימים ובכל שבת נותנין כח שיעמוד להלאה עוד ו' ימים ומילה מורה כי גדולים מעשה צדיקים כמדרש (תנחומא תזריע) שהשיב להמין ששאל אם אין אלקיכם חפץ בערלה למה אינו נולד מהול והשיב כי הש"י חפץ במעשה בשר ודם (וכפ"ק דכתובות ה.) והמה מושלים על הטבע, וזה שאמרו שאין לכם חלק וכו' שאינם שותפים עמו, וזה שאמרו קרן השור, כי בחטא העגל טעו שצריכין לאמצעי כמו שכתב הכוזרי (מאמר ראשון אות צז) ובאמת ישראל המה קרובים להש"י כנ"ל ואין צריכים לאמצעי: (שם ישראל)

גזירת היוונים היתה לבטל מהם כתוב דעשה דוחה לא תעשה אשר מצינו בג' אלו שבת חדש ומילה, כי מחללין השבת לעשות החודש ומילה דוחה שבת וקרבת דוחה שבת, ואם אין עשה דוחה לא תעשה אם כן לא מהני תשובה על חטא העגל כמ"ש (ביומא פו:) גדולה תשובה שדוחה לא תעשה שבתורה, וזהו כתבו על קרן השור אין לכם חלק באל' ישראל: (שם ישראל)

כתב הרמ"א (תר"ע ס"ב) יש אומרים שיש לאכול גבינה בחנוכה, לפי שהנס נעשה בחלב שהאכילה יהודית את האויב, ונראה לי בס"ד לרמוז טעם בחלב לשלשה מצות שגזרו לבטלם שהם חודש שבת מילה ומסרו ישראל עצמן עליהם, דאות ח' דחלב הוא אות ראשונה של חודש ואות ב' דחלב הוא אות שנית של שבת ואות ל' דחלב הוא אות שלישי של מילה: (אדרת יעקב)

היו שותפים במצוות המילה
ליהודים "מבוגרים" עולי חבר העמים
שהבריתות נעשים בחדרי ניתוח,
עלות כל ברית 3600 שקלים לשלם לחדר הניתוח
ובזכות זה תראו נחת מכל יוצאי חלצכם, אמן.

לעילוי נשמת ר' יעקב צבי ב"ר יצחק מאניס ז"ל הולצמן